

Aan
de gemeenteraad

Datum 5 april 2022
Zaaknummer 2022-0049656
Betreft Kaderbrief 2023

Vergadering van
Portefeuillehouder: Maarten Burggraaf
Begrotingsprogramma Financiën (inclusief overhead)
Kernteam/Opgave: Versterking Bestuur & Organisatie - Planning & Control
Auteur: Brigitte Knoop
E-mail: bpm.knoop@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Brigitte Knoop
Openbaar: Ja

Raadsinformatiebrief

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

In de Gemeentewet en het Besluit begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn de (financiële) kaders vastgelegd, waarbinnen het gemeentebestuur moet opereren. In de nota "Kiezen, Sturen, Verantwoorden" en de financiële verordening is de verdeling van bevoegdheden tussen raad en college voor de gemeente Dordrecht verder uitgewerkt en een set afspraken gemaakt over de sturingscyclus. Bijvoorbeeld de indeling van de begrotingsprogramma's die de politieke thema's duiden, maar waarmee de raad ook vastlegt op welk niveau zij aan haar budgetrecht vasthoudt. Het college is bevoegd binnen het programma te beschikken over en te herschikken van middelen, mits het totaal van lasten en baten binnen het begrotingsprogramma niet wijzigt.

De jaarlijkse cyclus start in het voorjaar met de **Kadernota**, waarin het integrale "kiezen" centraal staat. Hierin worden de kaders vastgelegd die het college hanteert om richting de begroting verder uit te werken. Die **Begroting** wordt na de zomer opgeleverd en in november door de raad vastgesteld. De uitvoering van die begroting start formeel pas op 1 januari van het daarop volgende jaar.

Bij de uitvoering van de begroting kunnen allerlei afwijkingen ontstaan. In de basis legt het college deze afwijkingen voor bij de jaarlijkse **Bestuursrapportage**, die voor de zomer aan de raad ter beschikking wordt gesteld en na de zomer wordt besproken. Nieuwe beleidsvoorstellen worden zoveel mogelijk integraal bij de Kadernota behandeld, om een integrale afweging van schaarse middelen te faciliteren. Als het niet wenselijk/mogelijk is te wachten, maakt het college hiervoor een apart raadsvoorstel, waarin financiële consequenties worden toegelicht én een begrotingswijziging wordt opgenomen die de raad vaststelt.

De **Jaarstukken** tot slot zijn het sluitstuk van de jaarlijkse P&C-cyclus, waarin in ieder geval alle financiële afwijkingen ten opzichte van de meest actuele Begroting boven de € 100.000 worden toegelicht, per begrotingsprogramma.

Zoals gebruikelijk in een verkiezingsjaar is er dit jaar geen beleidsrijke Kadernota, maar een Kaderbrief die u inzicht geeft in de meest actuele stand van zaken van het meerjarenperspectief. Bij de Begroting 2022, de laatste begroting van de vorige bestuursperiode, presenteerde het bestuur een meerjarenperspectief met daarin de eerste jaren een sluitende begroting. In deze kaderbrief wordt de meerjarenbegroting geactualiseerd: de invloed van de loon- en

prijsontwikkeling, autonome ontwikkelingen en onontkoombare knelpunten worden in kaart gebracht.

De Kaderbrief 2023 vormt het startperspectief voor de Begroting 2023. De Begroting 2023 die in het najaar wordt opgesteld en besproken, zal uiteraard beleidsrijk zijn en een financiële vertaling kennen van het in het voorjaar uit te werken politiek akkoord voor de komende bestuursperiode.

U treft de Kaderbrief 2023 op de site <https://dordrecht2023.kadernota.nl>.

Wat is de te delen informatie?

Gemeenten zitten in een zeer bijzondere situatie op dit moment. Het kabinet heeft er historisch lang over gedaan om na de landelijke verkiezingen in maart 2021 tot een regeerakkoord te komen. Gemeenten keken reikhalzend uit naar de onderwerpen en besluiten die het vorige kabinet al een tijd voor zich uitschoof en zou overlaten aan een nieuw kabinet. Denk aan besluiten over (de afschaffing van) de opschalingskorting, de uitspraken van de arbitragecommissie rond de Jeugdzorg, het verplicht gestelde WMO-abonnementstarief, en een besluit over de daadwerkelijke effecten en het moment van invoering van de herijking van de Algemene Uitkering.

Het regeerakkoord stelt helaas in feite op al deze punten teleur en voegt zelfs nieuwe onzekerheden toe voor gemeenten. Uit het regeerakkoord blijkt dat:

- De opschalingskorting (opnieuw) wordt bevroren tot en met 2025; vanaf 2026 staat deze grote algemene korting op het gemeentefonds voor de volle omvang in de boeken.
- Vanaf 2026 wordt het gemeentefonds niet meer geïndexeerd voor de inflatie (loon- en prijsstijgingen); in plaats daarvan gaat onderzocht worden of een vergroting van het lokaal belastinggebied een alternatief kan zijn.
- Het besluit van de arbitragecommissie op de Jeugdzorg wordt niet gevolgd; gemeenten krijgen minder extra middelen dan wat is geadviseerd;
- Op de WMO komt geen extra compensatie, en het verplichte lage abonnementstarief wordt niet losgelaten.
- Een nieuwe uitname uit het gemeentefonds wordt voorgesteld om een woningbouwfonds te vullen, waar gemeenten dan weer aanvragen op kunnen indienen.

In zijn algemeenheid is zichtbaar dat het kabinet verder doorzet op de eerder ingezette lijn van fondsen en incidentele financiering, specifiek gericht op de regeerperiode van het kabinet zelf (2022-2025). Dit staat op gespannen voet met de eis van een meerjarig sluitende begroting waar gemeenten jaarlijks aan moeten voldoen; in dit specifieke geval de komende meerjarenbegroting 2023-2026. Mede omdat het rijk als veruit grootste geldschieter van gemeenten steeds meer werkt met incidentele financiering, ontkomen gemeenten er niet aan ook steeds meer activiteiten incidenteel (dus voor één bestuursperiode) te financieren.

Er is ook een duidelijke "spagaat" voelbaar voor Dordrecht tussen enerzijds een zeer mager meerjarenperspectief en anderzijds de aanwezige investeringsmiddelen (o.a. Agenda Dordt 2030), een gunstige schuldpositie en een op dit moment overzichtelijke risicopositie op huidige grondexploitaties. Deze tegenstelling is duidelijk zichtbaar in deze Kaderbrief (die vooruit kijkt naar meerjarenbegrotingen) en de recente benchmark gemeenten van BDO (die terugkijkt naar de balans), waarop Dordrecht op de 2 plaats staat van financieel gezondste 100.000+ gemeenten van het land.

De ene crisis lijkt over zijn acute hoogtepunt heen (Corona); de volgende crisis dient zich alweer in alle hevigheid aan. De zorgwekkende situatie in Oekraïne zorgt niet alleen voor lokale vraagstukken rondom opvang van vluchtelingen, ook de wereldwijde forse stijging van energie- en grondstofprijzen en daarmee verband houdende inflatie en leveringsproblemen raken inwoners, instellingen en de gemeente zelf.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

Bovenstaande betekent dat er in het nieuwe politieke akkoord een flinke inhoudelijke en financiële puzzel gelegd moet worden, waarbij een balans gevonden moet worden tussen een sluitende begroting enerzijds en wensen ter continuering van aflopend beleid, dan wel nieuwe wensen anderzijds. Dit alles onder het gesternte van een zeer krappe en concurrerende arbeidsmarkt.

Dit is ook de reden waarom wij u als nieuwe raad niet vragen deze Kaderbrief vast te stellen, maar ter informatie tot u te nemen. Zodat u op de hoogte raakt van actuele perspectieven, onderwerpen en dilemma's en bij de Begroting 2023 (mede via het komende raadsvoorstel op Kiezen Sturen Verantwoorden) optimaal in staat wordt gesteld om de integrale afwegingen daadwerkelijk te maken én vast te stellen. De Kaderbrief 2023 vormt daarmee het startperspectief voor de Begroting 2023.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

Niet van toepassing.

Het college van Burgemeester en Wethouders

loco-secretaris

burgemeester